

پوهنتون كاردان
KARDAN UNIVERSITY

نظام اخلاقی اسلام

فهرست

○ راه درمان ریا

• منابع مضمون

• فهرست

• مرور مختصر به در گذشته

• نتایج متوقع از درس

• رزایل اخلاقی انفرادی:

• ریا

○ تعریف ریا

○ اثر ریا

○ حکم ریا

○ مذمت ریا

مرور مختصر به درس گذشته

- عدالت
- تسامح و مدارا
- احترام و شفقت
- ایثار و قربانی
- تعاون و احسان
- نیکی با والدین
- نیکی با اساتذہ
- تعامل نیک به همسایه ها

نتایج متوقع از درس

فهمیدن عناوین ذیل نتایج متوقع این درس میباشد:

○ رزایل اخلاقی انفرادی:

○ ریا

○ تعریف ریا

○ اثر ریا

○ حکم ریا

○ مذمت ریا

○ راه درمان ریا

رزایل اخلاقی انفرادی:

• رزایل اخلاقی انفرادی:

• ریا

○ تعریف ریا

○ اثر ریا

○ حکم ریا

○ مذمت ریا

○ راه درمان ریا

تعریف ریا

- ریا از ریشه «رأی» مشتق شده و به این معناست که شخص کاری را با انگیزه جلب توجه مردم انجام دهد.
- این واژه به معنای تظاهر و نشان دادن به غیر نیز استفاده می‌شود.
- معنای اصطلاحی ریا این است که انسان کار خوبی را به قصد تظاهر و نشان دادن به مردم انجام دهد، نه برای خدا؛ ریا هم در اعمال عبادی مانند نماز و هم در امور غیر عبادی مانند انفاق محقق می‌شود
- **حکم ریا:**
اخلاص شرط صحّت عبادت است و ریا در آن حرام، و موجب بطلان عمل است.

ریا در قرآن کریم

- واژه ریا ۵ بار در قرآن آمده است؛ سه بار به صورت مصدری و دو بار به صورت فعلی. هر پنج بار به معنای اصطلاحی به کار رفته است.
- ریا در انفاق: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ (ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! بخشش‌های خود را با منت و آزار باطل نسازید همانند کسی که مال خود را برای نشان دادن به مردم، انفاق می‌کند و به خدا و روز رستاخیز ایمان نمی‌آورد.) [بقره-۲۶۴]
- ریا در جنگ با دشمنان: وَ لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَ رِئَاءَ النَّاسِ وَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ (ترجمه: و مانند کسانی نباشید که از روی هوی پرستی و غرور و خود نمایی در برابر مردم، از سرزمین خود را به سوی میدان بدر بیرون آمدند و (مردم را) از راه خدا باز می‌داشتند.) [انفال-۴۷] خداوند در این آیه، غرور و ریا را از آفات قدرت در جبهه‌های جنگ به شمار می‌آورد.

• **ریا به طور مطلق:** الَّذِينَ هُمْ يَرَاءُونَ (ترجمه: همان کسانی که ریا می‌کنند.)

ریاکاران چه کسانی هستند؟

قرآن، مصادیق مختلفی را برای ریاکاران برشمرده است:

- کسانی که به خدا و روز قیامت ایمان ندارند.
- با توجه به تفسیری که در مورد این آیه آمده، خداوند متعال افرادی را که صدقه می‌دهند و به دنبالش منت می‌گذارند و ادبیت می‌کنند تشبیه به افراد ریاکار بی‌ایمان کرده که صدقاتشان باطل و بی‌اجر است. یعنی عمل شخص ریاکار از ابتدای عملش باطل است چون چنین شخصی اصلاً ایمان به خدا و روز جزا ندارد که از او کاری پذیرفته شود.
- منافقان. بنابر آیات قرآن، ریاکاری در نماز از ویژگی‌های منافقان و نشانه‌های نفاق است.
- تکذیب کنندگان روز جزا.
- هم نشینان شیطان.

آثار و نتایج

• بنابر آیات و روایات برخی از پیامدهای ریاکاری این چنین است:

- باطل شدن انفاق.
- محرومیت از محبت خدا.
- همدمی با شیطان.
- شرک خفی.

راه درمان

1. توجه به خشم و غضب الهی از عمل ریا.
2. توجه به بی ارزشی پاداش و تشویق مردم در مقابل پاداش پروردگار قادر متعال.
3. توجه به خلف وعده‌ها، ناسپاسی‌ها و فراموش کاری‌ها و ناتوانی‌های مردم در قدر دانی.
4. توجه به قدرت خداوند در تسخیر دل‌ها و قلب‌ها.
5. توجه به قدرت خداوند در افشای ریاکاری‌ها در نزد مردم و رسوایی آن.
6. توجه به این که ریا نابود کننده اجر و پاداش اخروی اعمال انسان است.
7. عادت دادن خود به این که اعمال و کارهای نیک خود را در پنهانی انجام دهد.

منابع مضمون

1. إحياء علوم الدين للإمام الغزالي
2. أخلاق المسلم للشيخ وهبة الزحيلي
3. د اسلامي حاکمانو اخلاق او صفات للشيخ عبدالباقي حقاني
4. تربية الاولاد للشيخ عبدالله ناصح علوان
5. تحفة الدعوة لإصلاح الرعية والرعاة، دعوت و ارشاد جلب جذب كمپسون
6. خلق المسلم للشيخ محمد الغزالي

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشکر